आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर मार्फत जनहितार्थ माहिती सादर

नागरिकांसाठी आजारांबद्दल मराठीत माहिती २०२५

श्री. प्रकाश आबिटकर
माननीय मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण महाराष्ट्र राज्य

हत्तीरोग (फिलेरियासिस) विषयी माहिती

हत्तीरोग, ज्याला लिम्फॅटिक फिलेरियासिस म्हणतात, हा वुचेरिया बॅनक्रॉफ्टी या परोपजीवी जंतूमुळे होणारा आजार आहे. तो क्युलेक्स डासाच्या चाव्यामुळे पसरतो आणि शरीराच्या लसीका प्रणालीवर परिणाम करतो.

हत्तीरोग (फिलेरियासिस) म्हणजे काय?

हा एक संसर्गजन्य रोग आहे जो डासांद्वारे पसरतो. यामध्ये पाय, वृषण, स्तन यावर सूज येते आणि शरीर विद्रूप होण्याचा धोका असतो.

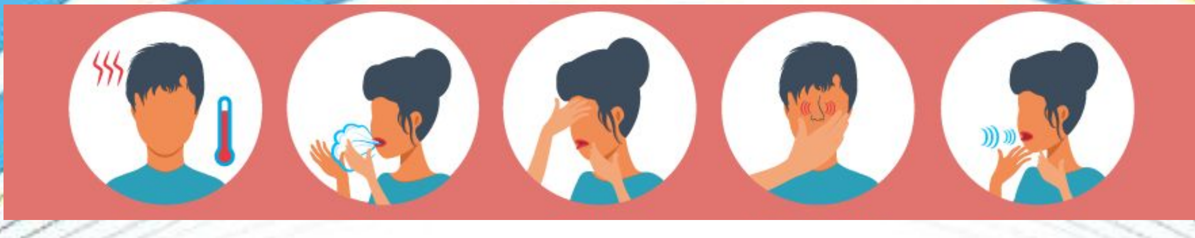

? लक्षणे कोणती असतात ?

उत्तर: - हात, पाय, जननेंद्रियांवर सूज
- ताप, थंडी वाजून येणे
- लसीकाग्रंथींची सूज
- पाय हत्तीच्या पायासारखा मोठा होणे (एलिफॅन्टीयसिस)

? कसा पसरतो ?

उत्तर: - संक्रमित क्युलेक्स डास चावल्याने
- डास दूषित पाण्यात वाढतात - सांडपाणी , डबकी, गटारे इ.
- डास चावल्यावर जंतू रक्तात प्रवेश करून लसीका प्रणालीत पसरतात

? उपचार काय आहेत ?

उत्तर: - डायथिलकार्बामाझिन (DEC) – १२ दिवसांचा कोर्स
- अल्बेंडाझोल , मेक्टिझान - अँटीपारासायटिक औषधे
- काही वेळा ऑपरेशन आवश्यक
- प्रभावित भागाची स्वच्छता आणि व्यायाम आवश्यक

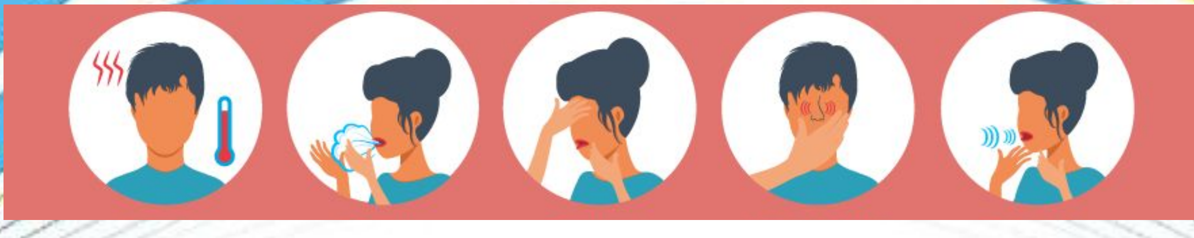

❓ टाळण्यासाठी काय उपाय करावेत ?

उत्तर: - घराभोवती स्वच्छता राखा
- सांडपाणी आणि डबकी टाळा
- डास प्रतिबंधक जाळ्या , मच्छरदाणी वापरा
- पाणी साठवलेली भांडी झाकून ठेवा
- सरकारच्या मास ड्रग ॲडमिनिस्ट्रेशन (MDA) मोहिमेत सहभागी व्हा

❓ कधी डॉक्टरांकडे जावे ?

उत्तर: - पाय किंवा जननेंद्रियांवर सूज दिसल्यास